

פרי קודש הילולים

בס"ד • פרשת כי תשא תשפ"ד • גליון מס' 102 • שנה ג'

דברי תורה

עפ"י הספה"ק "קודש הילולים"

אחדות ישראל מונעת את קישרוג השטן

ונראה לתרין, כי מה שמזכירים את ישראל מורה על חיבתן של ישראל (כדאיתא ברש"י ריש פרשת במדבר, וכאן במדרש תנחומא ב), ובכל מקום שהקב"ה מראה חיבתו לישראל השטן מקטרנוג. ועיקר הקטרונג הוא על שאינם מקיימים כל המצוות, וקטרונג זה הוא העין הרע, שעלול לשלוט בשעת הכנין.

וזהו שאמר הכתוב, "זה יתנו כל העובר על הפקודים", ומבואר בירושלמי (שקלים פ"א ה"ט), כל העובר על פקודא דאורייתא. "מחצית השקל", ללמד שכל אחד ואחד אינו שלם רק על ידי זולתו, ובאחרותם הם נחשבים לנפש אחת, ולכל אחד מהם יש חלק במצוות שחברו מקיים והוא אינו יכול לקיימם. ועל ידי זה לא תשלוט בהם עין הרע, היינו קטרונגו של השטן, וזהו "לכפר על נפשותיהם". (ה"א ר"ג)

על ידי שמקדשים את העניינים הגשמיים הם נעשים חביבים על הקב"ה

אמר לו לקבל אותך, כי חביבין הן עליו, כי היתה כוונתן לשם שמים, עיי"ש.

וזהו שאמר הקב"ה למשה, שיאמר לכהנים, "ורחצו ידיהם ורגליהם" מהכזיב. כלומר, שמהמראות הצובאות ילמדו שהכל תלוי בכוונה. ואפילו הדברים הגשמיים ביותר, שהיה אפשר למאום מלהשתמש בהם לקדושה, כשהם נעשים בכוונה לשם שמים הרי הם חביבים על הקב"ה. (ה"א ר"ג)

רק משה רבינו היה יכול להודיע לישראל שהשבת היא מעין העולם הבא

ושבת שמה ואני מבקש ליתנה לישראל, לך והודיעם. מכאן אמר רבן שמעון בן גמליאל, הנותן פת לחינוך צריך להודיע לאמו".

וביאור המשל, כי התינוק אינו יודע ואינו מבין מי נותן לו את המתנה הטובה, ולא יוכל להבין

בע"ז מורה בכל התורה כולה. ואת זה רמז הקב"ה למשה, שתנו כל אחד מחצית השקל להביא ממנו קרבנות. כפירוש רש"י ע"פ 'לכפר על נפשתיכם', שהקרבנות לכפרה הם באים ע"ל. והיינו שע"ז תהיה להם כפרה על עון העגל. ושכשמוסיפים את המילה 'ישראל' לראשי התיבות, 'כי תשא את ראש בני ישראל', הם עולים תרי"ג, לרמז שכל הכופר בע"ז מורה בכל התורה ומקיים את תרי"ג המצוות.

ונמצא לפי זה, שלמצוות מחצית השקל יש שני מעמים. האחד, כדי שתהיה להם כפרה על עון העגל. והשני, כדי שלא יהיה בהם נגף. ולכן כפל הכתוב ואמר, 'ונתנו איש כופר נפשו לך כפקוד אותם', לרמז על הטעם הראשון, ולא יהיה בהם נגף כפקוד אותם שהוא הטעם השני.

אך היה מקום לומר, שהחשש מפני הנגף הוא רק בהצטרפתם של שני הטעמים, ורק באותו הדרך היו צריכים לחשוש, משום שנכשלו בעון העגל. לכן כתב רש"י, 'כמו שמצינו בימי הוד', היינו שאפילו בלא עון העגל יש לחוש לנגף. וזו היתה באמת טעונו של הוד, שהיה סבור שבדורו כבר אין צריך לחשוש למנות את ישראל. ודוק וקל להבין.

כִּי תִשָּׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְקֻדֵיהֶם וְנָתַנּוּ אִישׁ כִּפָּר נַפְשׁוֹ וְגו' וְלֹא יִהְיֶה בָהֶם נֶגֶף בַּפְּקֹד אֹתָם (שמות ל, יב).

שהמנין שולט בו עין הרע. (רש"י)

הנה כלל ידוע הוא כי "שומר מצוה לא ידע דבר רע" (קהלת ה, ה), ו"שלוחי מצוה אינו ניווקין" (פסחים ת, א), ואם כן קשה, מהו החשש מפני עין הרע בעת שמקיימים את מצוות ד', למנות את ישראל. בפרט שיעקב אבינו בירך את יוסף (בראשית מט, כב), "בן פורת יוסף בן פורת עלי עין", ואמרו חז"ל (ברכות ב, א) שאין עין הרע שולטת בו, ולא את יוסף בלבד בירך בכרכה זו, כי את כל השבטים בירך בכרכת כולם, שנאמר (בראשית מט, כ) "איש אשר כבדתי ברך אותם", וכמו שפירש רש"י שם. ועוד צריך להבין, היאך ימנע המנין על ידי השקלים את פגיעת עין הרע.

וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לְאמֹר. וְעָשִׂיתָ בְיַוֵּם נְחֻשֶׁת וְכִנּוּ נְחֻשֶׁת לְרַחֲצָהּ וְגו' (שמות ל, יז-יח).

יש לדרוק, אם עשיית הכיור היתה חובתו של משה, כמו שנאמר "ועשית", למה אמר הכתוב "לאמר", למו עליו לומר זאת.

ונראה לתרין, דהנה את הכיור עשה משה מ"המראות הצובאות" (לפניו לה"ה), ופירש רש"י, שהן המראות שהנשים רואות בהן כשהן מתקשטות. ומשה רבינו ע"ה היה מואם בהן, והקב"ה

וְאֵתָה דְבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְאמֹר אַךְ אֵת שִׁבְתֵּי תִשְׁמְרוּ וְגו'. וְשִׁמְרָתֶם אֵת הַשִּׁבְתָּה (שמות לא, יג-יד).

אמרו חז"ל (שבת י, ב; ביצה טז, א), אמר לו הקב"ה למשה, משה, מתנה טובה יש לי בבית גנוי

1. כמו שקרה לאיוב (איוב א, ב, ג).
2. הקטרונג הוא על זה שאין מי שיכול לקיים את כל התרי"ג מצוות, ואם כן נאמר עליהם (ישעי' ה, יד) "לכן הרחיבה שאול נפשה ופערה פי לכלי חזק" שפירשו חז"ל (פנהרין ק"א, א) שאפילו על חזק אחד שהסר נפל בניהגם. וע"ע ברמי רבינו ובה"א עמ' ר"ז בדרוש לפ"ר שקלים.
3. א"ה. אולי אפשר לפרש דברי רש"י, שהמנין שולט בו עין הרע, שכאשר מונים אותם הרי שכל אחד יש לו חשבון בפני עצמו, לא כן כאשר מונים אותם על ידי מחצית השקל, שאז כל אחד מצטרף לחבירו. באופן שאין חשיבות לאחד לברו כי אם לשנים באחדותם.
4. ומוסיף רבינו הנה"ק זצ"ל רלבן תרגם אנקלס "ורחצו" - "ויקדשו", ולא "ויסחרו" כמו שהוא מתרגם בכל התורה (עין בפירוש רבינו בחיי ד"ה וע"ד הקבלה, שהבחין בוה), כדי לרמז שהכתבים ילמדו מענין הכיור להתקדש.

דברי התענוגים

מאת רבינו בנימין וואלף בן רבינו יזאל זצ"ל רייכלס אב"ד שאפי, חותנו של רבינו הגה"ק הילל הזקן זצ"ל אב"ד אייבשיץ

כי תשא את ראש בני ישראל וגו' ולא יהיה בהם נגף כפקוד אותם.

פירש רש"י, 'כי תשא, לשון קבלה, כתרונמו. כשתחפין לקבל סכסם מניינם, לדעת כמה הם, אל תמנע לטוללת, אלא יתנו כל אחד מחצית השקל ותכנה את השקלים ותרע כניינם. ולא יהיה בהם נגף, שהמנין שולט בו עין הרע ודק"ר בא עליהם כמו שמצינו בימי דוד, ע"כ. ויש להבין, למה צריך רש"י להביא ראיה מדור למה שכתוב בתורה. ועוד יש לדק"ק, מדוע כתיב בפקוד ב' פעמים 'כפקוד אותם'.

והנה בעל המדרים כתב, ראשי תיבות 'כי תשא את ראש בני עולה תר"ג. שכן היו האלפים, שש מאות ושלושת אלפים (להלן ט, לו), וכן בני ישראל עולה תר"ג. ע"כ. ולכאורה צריך להבין דבריו. הלא ישראל היו המשמאית וחמושים יותר, כדכתיב בפקוד ג' ל' וכמוכא בפירוש רש"י (ע"פ 'נתת אות' ונ').

ויש לומר רמז אחר, כיון שהדיבור הזה היה אחר מעשה העגל כמו שפירש"י (שם), ואתא בכמרא (מגילה יג), כל הכופר בעבירה וזה נקרא יהודי. ועוד אמרו (פרי פ"ר ראה), כל המורה בע"ז כופר בכל התורה כולה, וכל הכופר

דברי תורה

ענפי הספה"ק קודש הילולים - המשך

על כן, מכאן אמר רבן שמעון בן גמליאל, הנותן פת לתינוק צריך להודיע לאמו". והנמשל בזה, שהקב"ה ביקש ממשוה רבינו ע"ה המכונה "אמן של ישראל" (עיין בפירושו רש"י על שיר השירים ה, ה; וביתר הרהבה במדרש רבה שם), שילך ויודיעם את מעלת השבת ונועם זיווה, שהוא מעין העולם הבא.

ורק על ידי זה היו בני ישראל יכולים לקיים "ושמרתם את השבת", "השבת" כה"א הידיעה, היינו למעום את התענוג העליון של השבת, שהוא מעין העולם הבא. (ה"כ רנב)

השכינה שורה על ישראל בשבת גם כשדרגתם פחותה

ששת ימים יעשה מלאכה וביום השביעי שבת שבתון קדש לך

(שמות לא טז)

לא זזה שכינה מישאל בכל שבתות ימים טובים, ואפילו בשבתות הדול.

(זהר"ק רע"ב ד"ג ע"ב)

נראה לפרש על פי דברי אמר"ר הקדוש המאור הגדול החתם סופר זצוק"ל ז"ע, שפעמים כתוב בתורה "שבת", ופעמים "שבת שבתון". אם ישראל עושים רצונו של מקום, כדברי רשב"י (ברכות פ"ג, ב), שפירש הפסוק (יהושע ט, ח) "לא ימוש ספר התורה הזה מפך והגית בו יומם ולילה" לדברים ככתבן, וזכו שמלאכתן נעשית על ידי אחרים והם עוסקים רק בתורה ועבודה, הרי שהשבת איננה רק שבתה ממלאכה,

כשראו ישראל שקרן עור פני משה האמינו בתורה שבעל פה

כי על פי הדברים האלה ברתו אתך ברית ואת ישראל

(שמות לח טז)

יש לדקדק, הלא משה וישראל חד הוא, וכי היכן ברת הקב"ה ברית עם משה, מלבד הברית שברת עם ישראל.

ונראה לתרין, הדנה הקב"ה אמר למשה, "וגם כך יאמינו לעולם" (לעיל י"ג ט), והיינו שיאמינו שהוא עבד נאמן לך ולתורתו. ולהלן (פסוק כט) נאמר שקרן עור פני משה, ואיתא במדרש (שמות רבה מז, ו), "שעור פניו של משה

5 א"ה, עיין בפירושו רבינו בחיי על הפסוק "ויהי שם עם ר", שכתב, שזיוון מזיו השכינה, והוא כעין עולם הבא שבו "צדיקים יושבים ונהנים מזיו השכינה".

6 כאן בפסוק תיבת תעשה בניקוד בציר"י תעשה. וכן הוא בשמות לה, א "יעשה מלאכה". וכן מקומות אלו כתיב "שבת שבתון". אבל ב פעמים כתיב תעשה כפ"ח, בשמות כ, י; וכדברים ה, יד; וכן מקומות אלו כתיב "שבת" לכה.

7 א"ה. הנה אמרו חז"ל (גיטין ס, ב) "לא ברת הקב"ה ברית עם ישראל אלא בשביל דברים שבעל פה שאמר כי על פי הדברים האלה ברתו אתך ברית ואת ישראל". והם אמרו "ברית עם ישראל" ואילו בפסוק כתיב "אתך ברית ואת ישראל", ולפי דברי רבינו א"ש, שהברית עם משה ועם ישראל שיאמינו במשה ובתורתו היינו תורה שבעל פה.

עולו ואיתכנשו להילולא דצדיקא

מתארגנת קבוצה להשתתף על הציון של רבינו הגה"ק זצ"ל בסאסרענגען שברומניה ביום היארצייט בעז"ה ביום א' אדר ב' הבעל"ט.

לפרטים והצטרפות, ניתן לפנות להרב יצחק מנחם פולק 053.314.5058

לתשומת לבו - גם אלו הבאים בכוחות עצמם להשתתף על הציון ביום היארצייט - מוזמנים בואת להצטרף למעמדי התפילה והסעודות במלון סמוך למקום מנתחתי (סעודת סיום מסכת, וסעודת ר"ח) ולמעמד ההדלקה ברב עם. פרטים אצל הנ"ל.

ברכת מזל טוב לצאצאי רבינו הגה"ק זצ"ל

הרה"ח ר' ברוך יעקב קרישנסקי הי"ו

ולחתנו הרה"ח ר' שמעון ברוין הי"ו

ולבנו הרה"ח ר' חיים יחזקאל הי"ו

לרגל נישואי הנין-הנכד-הבן החתן אהרן נ"ו עב"ג הכלה תחי' בת

הרה"ח ר' מרדכי קרוים הי"ו

הנה"ח רוצ"ח המרבה פעלים לתורתו וזכרו של רבינו הגה"ק זצ"ל

הרה"ח ר' יחזקאל פדר הי"ו ולב"ב תחי'

ולחתנו הרה"ח ר' אברהם קאהן הי"ו

לרגל הולדת הנכדה-הבת תחי'

הרה"ח ר' יצחק יוסף ביקנסשפער

(בן הרה"ח ר' ישראל מרדכי ז"ל ותכלה"א מרת ע. תחי')

לרגל אירוסים הנכדה-הבת עב"ג החתן מיכאל פריי בן הרה"ח ר'

משה אביגדור הי"ו

הרה"ח ר' ישראל כהן הי"ו ולחתנו הרה"ח ר' אהרן משה

בוכינגר הי"ו

לרגל הולדת הנכד-הבן היניק חיים נ"ו

יהי רצון שיזכו לרווחת מכל יצ"ח רב תענוג ותחת דקדושה

לתפארת אבות, הם וכל משפחתם, ויתקיים בהם במהרה

"בגלל אבות תושיע בנים ותביא גאולה לבני בניהם", אמן.

לעילוי נשמת

מרת רחל ב"ר חיים זאב שחר ע"ה

(בת מרת היעל רוזמן בת מרת בילא קראוס בת רבינו הגה"ק זצ"ל)

נא להתפלל לרפואת נ"ג לרבינו הגה"ק ז"ע

הרה"ח ר' חילל דוב בן תנה דבורה הי"ו (גאנץ).

בתוך שאר חולי ישראל

נא להתפלל ולעזור רחמי שמים על אחינו כל בית ישראל הנתונים

בצרה ובשבי' העומדים בין בים ובין ביבשה, המקום ירחם עליהם

ויוציאם מצרה לרווחה ומאפילה לאורה ומשעבוד לגאולה השתא

בענגלא ובזמן קריב

ובכללם ר' אברהם אשר בן רבקה (הויטש)

לרפואה שלימה

זכות רבינו הגה"ק ולימוד דברי תורתו תעמוד לכל

צאצאיו ולכל ישראל הנמצאים במקום סכנה לשוב

במהרה לביתם לחיים טובים ולשלום, אמן.

לקבלת הגליון בעז"ה מידי שבוע, וכן לקבלת גליונות קודמים נא לשלוח בקשה לכתובת: info@Kodesh-Hilulim.com

כמו"כ כל מי שיכול להעשיר ברעיונות ומאמרים וכדו' למשרות הגליון נא לשלוח לכתובת הנ"ל.